Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/3992

2025 8 20

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. liepos 8 d.

dėl Maltos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2025/3992)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

(1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Be to, tuo reglamentu valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir jame akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų ([2]) planas turi atitikti reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas ir nesiektų Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus;

([1]) OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241 ([3]), kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo, kartu skatindama tvarias reformas ir investicijas, kuriomis visų pirma remiama valstybių narių žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir didinamas jų ekonomikos atsparumas. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą;

(3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435 ([4]) („REPowerEU“ reglamentu) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Malta į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus;

(4) 2021 m. liepos 13 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Malta Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, veiksmingumą, efektyvumą ir darną. 2021 m. spalio 5 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas ([5]); 2023 m. liepos 14 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius „REPowerEU“ ([6]). Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Malta patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir galutines reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir galutinės reikšmės pasiektos patenkinamai, turi būti neregresuojama ankstesnių tos pačios reformos ar investicijos reikšmių atžvilgiu;

(5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Maltos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui ([7]). Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą ir apima laikotarpį nuo 2025 m. iki 2028 m., o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per ketverius metus;

(6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Maltos 2025 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Malta nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([8]) priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.;

(7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumas ir iii) saugumas. Kad būtų panaikintas atotrūkis inovacijų srityje, ES siekia skatinti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB, (OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) 2021 m. spalio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

([6]) 2023 m. liepos 14 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. spalio 5 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 11202/2023 INIT, ST 11202/2023 ADD 1).

([7]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Maltos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, OL C/2025/649, 2025 2 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj.

([8]) 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra pasiryžusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo supaprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visapusiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui;

(9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;

(10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Maltai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Maltos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Maltai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Maltos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos 2030 m. pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

(11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Maltai rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 2025 m. – 6,0 %, 2026 m. – 5,8 %, 2027 m. – 5,8 % ir 2028 m. – 6,1 %, o tai atitinka didžiausius bendrus augimo tempus, apskaičiuotus remiantis 2023 m., t. y. 13,8 % 2025 m., 20,4 % 2026 m., 27,4 % 2027 m. ir 35,1 % 2028 m. 2025–2028 m. šie didžiausi grynųjų išlaidų augimo tempai sutampa su taisomuoju planu pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4 dalį, kaip 2025 m. sausio 21 d. rekomendavo Taryba, kad būtų ištaisyta perviršinio deficito padėtis ([9]). 2025 m. balandžio 30 d. Malta pateikė metinę pažangos ataskaitą ([10]) dėl veiksmų, kurių imtasi atsižvelgiant į 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendaciją siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį ir įgyvendinti reformas bei investicijas, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus konkrečioms šalims skirtose Europos semestro rekomendacijose. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus Maltos teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas. 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šį pasiūlymą įvertino palankiai, nedarant poveikio tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifiniam pobūdžiui, ir jame, laikantis Sutarčių, atsižvelgiama į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus;

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis ([11]), Maltos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 4,7 % BVP 2023 m. iki 3,7 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 47,9 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 47,4 % 2024 m. pabaigoje. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 13,9 % grynųjų išlaidų augimo tempą 2024 m. 2025 m. metinėje pažangos ataskaitoje Maltos įvertintas grynųjų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 14,3 %.

([9]) Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį Maltoje, dok. ST 5036/25.
([10]) 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([11]) Eurostato euro rodikliai, 2025 4 22.

Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika ([12]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji (1,2 % BVP);

(14) remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Maltos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 4,0 %, o infliacija pagal SVKI 2025 m. bus 2,3 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 4,1 % 2025 m. ir 4,0 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,2 % 2025 m. ir 2,1 % 2026 m.;

(15) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 3,3 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos padidės iki 48,4 %. Šie pokyčiai atitinka - 0,1 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 3,2 % BVP. Deficito sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi kitų kapitalo sąnaudų sumažėjimą, nes nebeliko su nacionaline oro transporto bendrove susijusių sąnaudų. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 0,8 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Šias didesnes nei metinėje pažangos ataskaitoje grynųjų išlaidų augimo projekcijas lemia skirtingos nacionalinio ES programų bendro finansavimo ir kitų kapitalo sąnaudų projekcijos. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus stabdomoji (1,9 % BVP). Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų padidėti iki 47,6 %;

(16) pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos sudarys 0,2 % BVP, palyginti su 0,3 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Maltos valdžios sektoriaus balansui ir skolai;

(17) valdžios sektoriaus išlaidos gynybai Maltoje 2021 m. sudarė 0,5 % BVP, 2022 m. – 0,5 % BVP, o 2023 m. – 0,4 % BVP ([13]). Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatyta, kad tiek 2024 m., tiek 2025 m. gynybos išlaidos sudarys 0,4 % BVP. Tai 0,1 procentinio punkto BVP mažiau nei 2021 m.;

(18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad grynosios išlaidos Maltoje 2025 m. išaugs 0,8 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso 14,9 %. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze, numatoma, kad 2025 m. grynųjų išlaidų augimas Maltoje nesieks rekomenduojamo didžiausio augimo tempo, nustatyto taisomajame plane. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, prognozuojama, kad bendras grynųjų išlaidų augimo tempas bus didesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas nuokrypis sudarys 0,2 % BVP ([14]). Numatomas bendras nuokrypis neviršija 0,6 % BVP bendro nuokrypio ribos, kurią viršijus būtų daroma tvirta prielaida, kad nebuvo imtasi veiksmingų priemonių. Todėl perviršinio deficito procedūra Maltai sustabdoma. Kartu Malta raginama būti pasirengusi imtis tolesnių priemonių taisomajam planui įgyvendinti. Išsamesnis vertinimas bus atliktas gavus galutinius duomenis;

(19) be to, Taryba rekomendavo Maltai iki 2024–2025 m. žiemos panaikinti neatidėliotinas energijos paramos priemones. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios biudžeto išlaidos ([15]) neatidėliotinoms energijos paramos priemonėms sudarys 1,1 % BVP, o 2025 m. bus 1,0 % BVP. Visų pirma toliau taikomi sumažinti netiesioginiai energijos suvartojimo mokesčiai ir subsidijos energijos gamybai, siekiant kompensuoti importuojamos elektros energijos kainų didėjimą. Ne visos neatidėliotinos energijos paramos priemonės prieš 2024–2025 m. žiemą buvo laipsniškai panaikintos. Tai neatitinka Tarybos rekomendacijos;

([12]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([13]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG). Dėl COFOG ir NATO apibrėžčių metodinių skirtumų COFOG apibrėžtimi pagrįstos išlaidos gali skirtis nuo NATO apibrėžtimi pagrįstų išlaidų.

([14]) Nuo 2026 m. šie skaičiai atsispindės kontrolės sąskaitoje, įsteigtoje pagal Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnį.

([15]) Šis skaičius rodo metines tų priemonių biudžeto išlaidas, įskaitant pajamas ir išlaidas, ir, kai taikytina, atėmus pajamas iš mokesčių, taikomų nenumatytam energijos tiekėjų pelnui.

(20) į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki prognozės duomenų galutinės datos turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 2,8 % BVP. Valdžios sektoriaus balanso sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi tolesnį subsidijų mažėjimą. Šie pokyčiai atitinka 5,3 % grynųjų išlaidų augimą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus stabdomoji (0,8 % BVP). Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 47,3 %;

Pagrindiniai politikos uždaviniai

(21) siekiant padidinti mokesčių sistemų veiksmingumą ir teisingumą, būtina kovoti su agresyviu mokesčių planavimu. Atsižvelgiant į agresyvaus mokesčių planavimo strategijų šalutinį poveikį valstybėms narėms, labai svarbu, kad visos valstybės narės imtųsi koordinuotų nacionalinės politikos veiksmų, kurie papildytų ES teisės aktus. Malta ėmėsi veiksmų agresyvaus mokesčių planavimo praktikai šalinti įgyvendindama anksčiau sutartas tarptautines ir Europos iniciatyvas, taip pat vykdydama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane įsipareigotas įgyvendinti reformas, pavyzdžiui, priėmė sandorių kainodaros teisės aktus, kurie pradėti taikyti nuo 2024 m. sausio mėn. Tačiau tol, kol, siekdama užtikrinti, kad įmonės negalėtų savo neapmokestinto pelno perkelti į ES nepriklausančias šalis, Malta nepradės taikyti mokesčių prie pajamų šaltinio palūkanoms, dividendams ir autoriniams atlyginimams, kuriuos Maltoje įsisteigusios bendrovės perveda į nulinio tarifo ir mažų mokesčių jurisdikciją turinčius subjektus (turimas omenyje bet kuris jurisdikciją turintis subjektas, kurio teisės aktais nustatytas pelno mokesčio tarifas yra mažesnis nei 9 % – mažiausias teisės aktais nustatytas pelno mokesčio tarifas Europos Sąjungoje), arba lygiaverčių apsaugos priemonių, šio pelno dvigubo neapmokestinimo rizika išlieka didelė. Be to, dėl šalyje reziduojančių kitose šalyse įsisteigusių įmonių vertinimo tvarkos ir toliau kyla dvigubo neapmokestinimo rizika, susijusi tiek su įmonėmis, tiek su fiziniais asmenimis;

(22) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Numatoma, kad jos padės veiksmingai spręsti visus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Maltos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį glaustą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. 2025 m. birželio 4 d. priimtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“. Laikotarpis iki 2026 m.“ paaiškinamas priemonės pabaigoje taikytinas tvarkaraštis ir pateikiamos gairės valstybėms narėms iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. maksimizuoti įgyvendinimą, be kita ko, dėl to, kaip toliau racionalizuoti savo gaivinimo ir atsparumo planus, pateikiami pagrindiniai pasirinkimai, į kuriuos reikia atsižvelgti tuos planus peržiūrint, taip pat pabrėžiama, jog svarbu iš anksto vykdyti kruopštų bendrą planavimą, kad 2026 m. būtų pateikti paskutiniai mokėjimo prašymai. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(23) Maltoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Malta jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą, kartu didindama socialinę sanglaudą. Vis dėlto Malta ir toliau susiduria su iššūkiais, be kita ko, susijusiais su įgūdžių trūkumu bei pasiūlos ir paklausos neatitiktimi vykdant energetikos pertvarką bei užtikrinant vandens tiekimo saugumą ir tvarią vandentvarką. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, atliekant sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Malta turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. priimtose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais [16] kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Jais taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kad būtų padedama paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai, taip pat investicijoms į įgūdžius prioritetiniuose sektoriuose, kartu ESF+ programose daugiausia dėmesio ir toliau skiriant pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims;

[16] Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, COM(2025) 123 final.

(24) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, pagal kurią remiamos investicijos į prioritetines sritis. Malta galėtų optimaliai pasinaudoti šiomis iniciatyvomis ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimui ar gamybai remti;

(25) be ekonominių ir socialinių uždavinių, sprendžiamų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir naudojantis kitais ES fondais, Malta turėtų veiksmingai spręsti likusius uždavinius, susijusius su agresyviu mokesčių planavimu, švietimu ir įgūdžiais, energetika ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, kelių transportu bei moksliniais tyrimais ir inovacijomis;

(26) Maltai norint išlaikyti našumo augimą ir pereiti prie atsparesnės, žiniomis grindžiamos ekonomikos, itin svarbu gerinti inovacijų rezultatus. Maltoje bendros MTP išlaidos, išreikštos BVP procentine dalimi, yra antros mažiausios ES (0,64 % BVP 2023 m., palyginti su 2,24 % ES vidurkiu) ir pastarąjį dešimtmetį nuolat mažėjo. Tai pasakytina tiek apie viešąsias, tiek apie privačiąsias MTP išlaidas. Viešosios investicijos į MTP, išreikštos BVP procentine dalimi, yra mažesnės nei prieš 10 metų ir gerokai mažesnės už ES vidurkį (0,27 % BVP 2023 m., palyginti su 0,72 % ES vidurkiu). Panaši padėtis ir su privačiosiomis investicijomis į MTP (0,37 % BVP, palyginti su 1,49 % ES vidurkiu). Investicijų trūkumas daro poveikį viešosios mokslinių tyrimų sistemos kompetencijos lygiui ir inovacijų rezultatams. Maltai būtų naudinga skatinti tiek viešąsias, tiek privačiąsias investicijas į MTP, visų pirma įgyvendinant tikslines mokesčių paskatas;

(27) Malta ir toliau susiduria su sunkumais siekdama aplinkos atžvilgiu tvaraus ekonomikos augimo, t. y. derindama ekonominę plėtrą su aplinkos tvarumu. Šalies žaliąją pertvarką stabdo tai, kad šalies energetikos sistemoje dominuoja iškastinis kuras. Maltos subsidijos iškastiniam kurui vis dar didelės ir iki 2030 m. jų laipsniškai panaikinti neplanuojama. Visų pirma pirmenybė galėtų būti teikiama subsidijų iškastiniam kurui, kuriomis nei tikslingai reaguojama į energijos nepriteklių, nei sprendžiamos realios energetinio saugumo problemos, ir kurios trukdo transporto elektrifikacijai ir nėra itin svarbios pramonės konkurencingumui, laipsniškam panaikinimui. Maltoje subsidijos iškastiniam kurui, pavyzdžiui, nuolatinė parama įmonei „Enemalta“, subsidijos naftos produktams, visų pirma benzinui ir dyzelinui, ir akcizų už benziną ir dyzeliną sumažinimas, yra ekonomiškai neefektyvios ir atgraso nuo atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo bei ekonominės veiklos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Jos taip pat tampa biudžetine našta Maltos viešiesiems finansams. Be to, 2023 m. iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos energijos dalis Maltoje sudarė tik 15 % bendro galutinės energijos suvartojimo, o tai yra vienas mažiausių atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo rodiklių ES. Nors beveik visą atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrengtąją galią sudaro sausumos saulės energija, Malta turi didelį potencialą plėsti savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos derinį įgyvendindama didelio masto jūros vėjo ir saulės energijos projektus. Maltos gebėjimas naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir didinti energijos tiekimo saugumą taip pat priklauso nuo geros pažangos su lemiamą reikšmę turinčia parama, teikiamą 2021–2027 m. ES sanglaudos politikos lėšomis, tiesiant antrąją elektros energijos jungtį su Italija ir toliau stiprinant bei modernizuojant šalies elektros energijos tinklą, be kita ko, užtikrinant didesnį jo lankstumą. Be to, nors pagal Maltos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą numatytos tam tikros paramos priemonės energijos vartojimo efektyvumui skatinti, taip pat investicijos į viešojo ir privačiojo sektorių pastatų renovaciją, 2018–2022 m. galutinės energijos suvartojimas gyvenamuosiuose pastatuose padidėjo 13,5 %. Siekiant skatinti efektyvumo didinimą pastatų sektoriuje, Maltai praverstų imtis tolesnių veiksmų, kurie taip pat padėtų pasiekti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą;

(28) siekiant padidinti konkurencingumą, pagerinti gyvenimo kokybę ir teikti paramą pažeidžiamų gyventojų grupėms Maltoje, labai svarbu spręsti eismo spūsčių ir didelio kelių transporto išmetamo ŠESD kiekio problemą. Nuo 2022 m. spalio mėn., kai visiems Maltos gyventojams buvo suteikta galimybė nemokamai važinėti maršrutiniu kelių viešuoju transportu, juo pradėta naudotis dažniau, tačiau nuo to laiko į Maltos kelius kasdien taip pat išvažiuoja daug naujų įregistruotų keleivinių automobilių. Maltoje, kuriai taikomas Pastangų pasidalijimo reglamentas, transporto sektoriuje išmetamas didžiausias šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. 2005–2022 m. kelių transporto išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis padidėjo 32 %. Todėl reikia imtis priemonių, kuriomis būtų sprendžiama eismo spūsčių problema, teikiant kokybiškas kolektyvinio kelių transporto paslaugas, kad būtų naudojama mažiau privačių keleivinių automobilių, ir siūlant priemones, kuriomis būtų atgrasoma nuo naudojimosi privačiais keleiviniais automobiliais. Pagerinus viešojo kelių transporto kokybę ir padidinus jo veiksmingumą, pavyzdžiui, įrengiant specialias autobusams skirtas eismo juostas, taip pat daugiau investuojant į aktyvaus judumo infrastruktūrą, įskaitant pėsčiųjų takų sutvarkymą, būtų labiau skatinama pereiti prie tvaresnių transporto rūšių ir užtikrinamas žmonių, be kita ko, sumažėjusio judumo asmenų, saugumas ir geresnė gyvenimo kokybė;

(29) kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas ir įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis trukdo būsimam ekonomikos augimui, konkurencingumui ir dvejopai žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai. Laisvų darbo vietų lygis šalyje yra vienas

didžiausių ES, be kita ko, labai trūksta informacinių ir ryšių technologijų (IRT), meno, pramogų ir poilsio organizavimo, statybos sektorių, kai kurių paslaugų sektoriaus sričių darbuotojų, taip pat sveikatos ir ilgalaikės priežiūros specialistų bei mokytojų. Be to, 64 % įmonių mano, kad vietos darbo jėga nėra tinkamai pasirengusi perėjimui prie anglies dioksido poveikio neutralumo. Nors suaugusiųjų švietimo lygis gerėja ir atitinka ES vidurkį, šioje srityje vis dar gerokai atsiliekama nuo nacionalinio 57,6 % tikslo iki 2030 m., o labai išsilavinę suaugusieji mokosi daug dažniau nei žemesnio išsilavinimo suaugusieji. Stojančiųjų į profesinio rengimo ir mokymo (PRM) įstaigas skaičius išlieka gerokai mažesnis už ES vidurkį, o 2023 m. tik maždaug kas trečias mokinys įstojo į gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių programas, t. y. mažiau nei ES vidurkis. STEM dalykus studijuojančių aukštųjų mokyklų studentų dalis yra viena iš mažiausių ES – 13,9 %, o IRT – tik 5,1 %, ir ji dar mažesnė tarp moterų. Nuolat nepakankamas pagrindinių įgūdžių lygis rodo sisteminius švietimo sistemos trūkumus. Dėl tinkamos kvalifikacijos mokytojų trūkumo ir neveiksmingos mokymo praktikos bei mokymo programų sistemoje nepakankamai atsižvelgiama į visus vaikų, įskaitant mokinius su negalia, poreikius. Kas trečiam penkiolikmečiui trūksta pagrindinių matematikos, skaitymo ir gamtos mokslų įgūdžių, o maždaug pusė aštuntų klasių mokinių (12–13 metų amžiaus) neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių. Nepaisant pastaraisiais metais pagerėjusios padėties, maždaug 1 iš 10 mokinių iki šiol anksti nutraukia mokymąsi ar profesinį mokymą, taigi didėja ir taip didelis žemos kvalifikacijos suaugusiųjų skaičius. Siekiant pagerinti žemus mokymosi rezultatus ir išspręsti didelio įgūdžių trūkumo, taip pat įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties, be kita ko, STEM ir žaliosios pertvarkos srityse, problemą labai svarbu gerinti švietimo ir mokymo kokybę, taip pat atitiktį darbo rinkos poreikiams, visų pirma stiprinant mokinių pagrindinius įgūdžius ir mokytojų pirminį bei tęstinį mokymą, taip pat skatinant žemos kvalifikacijos asmenis stoti į profesinio rengimo ir mokymo bei suaugusiųjų švietimo programas;

(30) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Maltai skirtos 2, 3, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, o 1 rekomendacija padeda įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

REKOMENDUOJA Maltai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras išlaidas gynybai bei saugumui ir stiprinti pasirengimą, kartu užtikrinant skolos tvarumą laikantis 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų. Laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo, kad būtų ištaisyta perviršinio deficito padėtis. Laipsniškai panaikinti neatidėliotinas energijos paramos priemones. Likusiai agresyvaus mokesčių planavimo rizikai pašalinti įvesti mokestį prie pajamų šaltinio mokėjimams į užsienį arba lygiavertes apsaugos priemones ir iš dalies pakeisti kitose šalyse įsisteigusioms įmonėms taikomas taisykles.

2. Atsižvelgiant į reformų ir investicijų užbaigimo tinkamu laiku terminus, taikomus pagal Reglamentą (ES) 2021/241, užtikrinti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Paspartinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+, Sanglaudos fondo) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos teikiamas galimybes, siekiant padidinti konkurencingumą.

3. Skatinti investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, be kita ko, didinant viešąsias investicijas į MTP ir skatinant privačiąsias investicijas į MTP, pavyzdžiui, taikant MTP mokesčių paskatas.

4. Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimą skatinant didelio masto projektus ir nedidelio masto investicijas į tiesioginę energijos gamybą ir vartojimą. Mažinti energijos poreikį didinant pastatų energijos vartojimo efektyvumą. Mažinti kelių transporto išmetamą ŠESD kiekį ir spręsti eismo spūsčių problemą skatinant kokybišką ir veiksmingą viešąjį transportą, didinant investicijas į aktyvaus judumo infrastruktūrą ir atgrasant nuo automobilių naudojimo. Laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui.

5. Siekiant pagerinti žemus mokymosi rezultatus ir išspręsti didelio įgūdžių trūkumo, taip pat įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties, be kita ko, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) bei žaliosios pertvarkos srityse, problemą, užtikrinti geresnę švietimo ir mokymo kokybę, taip pat atitiktį darbo rinkos poreikiams, visų pirma stiprinant mokinių pagrindinius įgūdžius ir mokytojų pirminį bei tęstinį mokymą, taip pat skatinant žemos kvalifikacijos asmenis stoti į profesinio rengimo ir mokymo bei suaugusiųjų švietimo programas. Stiprinti švietimo ir mokymo įtraukumą.

Priimta Briuselyje 2025 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE